

Шинкарук Олександра Василівна,
докторантка, Національний університет
біоресурсів і природокористування
України (м. Київ, Україна)

ЗМІСТОВІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ СТУДЕНТІВ СОЦІОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Змістові аспекти формування академічної доброчесності студентів соціономічних спеціальностей охоплюють комплекс знань, умінь, навичок, установок та ціннісних орієнтацій, що забезпечують усвідомлене дотримання етичних норм в освітньому процесі, інтегруються у всі сфери навчання та виховання.

На законодавчому рівні академічна доброчесність роз'яснюється як комплекс етичних норм і встановлених законом правил, яких повинні дотримуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання, здійснення наукової чи творчої діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових і творчих здобутків. Порухенням академічної доброчесності вважається: академічний плагіат; самоплагіат; фабрикація; фальсифікація; списування; обман; хабарництво; необ'єктивне оцінювання[1]. У межах нашого дослідження важливим є уточнення дефініції доброчесної поведінки. Під доброчесною поведінкою розуміють виконання діяльності з належною сумлінністю, повагою до інших і колег, а також неухильним дотриманням Конституції України, законів та інших нормативно-правових актів. Поведінка не вважається доброчесною, якщо одна зі сторін, користуючись сильнішою позицією, примушує слабшу сторону приймати нав'язані умови [3, с. 44–46]. Поділяємо точку зору О. Степанової, яка трактує

доброчесність як вияв високої моральної чистоти та стійкої волі до вчинення морально правильних дій [4].

Змістові аспекти формування академічної доброчесності студентів соціономічних спеціальностей охоплюють низку аспектів: понятійно-ціннісний, нормативно-правовий, когнітивний, діяльнісний, емоційно-вольовий (психологічний). Імпонує думка І.Савицької, що соціономічні професії типу «людина-людина» передбачають постійну роботу з людьми, пов'язані з наданням медичних, юридичних, побутових та освітніх послуг; вимагають розвинутих комунікативних здібностей, вияву емоційної стійкості, емпатії, спостережливості, уміння швидко переключати увагу з одного об'єкта на інший, організаторських здібностей [2]. Понятійно-ціннісний аспект передбачає ознайомлення студентів з сутністю академічної доброчесності, її принципами та значенням для особистого і професійного розвитку. Основними його принципами є чесність, відповідальність, довіра, справедливість, повага, прозорість. Відповідальність означає усвідомлення і прийняття наслідків власних дій чи бездіяльності в академічному просторі. Це стосується всіх учасників освітнього процесу.

З урахуванням особливостей майбутньої професійної діяльності студентів соціономічних спеціальностей для них важливо засвоїти поняття «плагіат», «фальсифікація», «фабрикація даних», «самоплагіат», «списування» тощо; усвідомити наслідки порушень академічної доброчесності; навчитися аналізувати інформацію, перевіряти джерела; брати участь у тренінгах, семінарах, дискусіях з академічної доброчесності.

За результатами проведених опитувань серед студентів соціономічних спеціальностей рекомендаціями щодо запобігання порушенням академічної доброчесності можуть бути такі: 1) формування культури академічної доброчесності (поширення ідеї академічної доброчесності у змісті навчальних дисциплін; ознайомлення студентів з нормативною базою); проведення тренінгів, семінарів, воркшопів з етики наукової діяльності; 2) навчання академічному письму (викладання правил оформлення цитат, посилань, списків використаних джерел; практичне навчання роботи з бібліографічними

менеджерами; ознайомлення з антиплагіатним програмам (Unicheck, StrikePlagiarism тощо); 3) дотримання чітких вимог до виконання робіт (встановлення індивідуального підходу до розподілу завдань студентам; визначення термінів, критеріїв оцінювання, обсягів самостійності; застосування усної презентації як доповнення до письмових робіт); 4) використання цифрових інструментів (упровадження електронних систем перевірки на плагіат; аналітика поведінки під час онлайн-іспитів; робота в платформах LMS (Moodle, Google Classroom) із функцією «антиплагіат»); 5) підтримка та консультування (організація центрів підтримки академічної доброчесності; проведення індивідуальних консультацій щодо коректного оформлення робіт; психологічна допомога для зниження тиску, що штовхає до нечесної поведінки).

Список використаних джерел:

1. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua/laws/term/2145-19>
2. Савицька І. (2024). Зміст та структура поняття «ціннісний світогляд студентів соціономічних професій університетів наук про життя». *Humanities Studios: Pedagogy, Psychology, Philosophy*. 2024.12(2).112-123. [https://doi.org/10.31548/hspedagog15\(2\).2024.102-111](https://doi.org/10.31548/hspedagog15(2).2024.102-111).
3. Сердюк С. І. (2017). Доброчесна поведінка як основа формування професійної надійності майбутніх офіцерів-прикордонників. Сучасні перспективи розвитку науки : матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 15–16 вересня 2017 р.). Київ : МЦНД, 2017. С. 44–46.
4. Степанова О. А. (2005). Виховання доброчесності в учнів 7–9 класів загальноосвітньої школи засобами нової української літератури: автореф. дис. ... канд. пед. наук. Херсон, 2005. 20 с.

**Національний університет біоресурсів і
природокористування України
Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра управління та освітніх технологій**

МАТЕРІАЛИ

**МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«Сталий розвиток суспільства в цифрову епоху: інновації, технології,
провідництво та менеджмент в освіті»
«Sustainable Growth of Society in the Digital Era: Innovation, Technology,
Guidance and Management of Education»**

**Національний університет біоресурсів і природокористування України,
кафедра управління та освітніх технологій
AKG Global Support Services (OPC) Private Limited – Індія,
Університет Патил Відьяпіт – Індія,
Навчально-реабілітаційний заклад вищої освіти «Кам'янець-Подільський
державний інститут»,
Херсонським навчально-науковим інститутом Національного
університету кораблебудування імені адмірала Макарова,
Поліський національний університет,
кафедра комп'ютерних технологій та системного моделювання**

1 жовтня 2025 р.

Київ 2025 р.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Internet рішенням Вченої ради гуманітарно-педагогічного факультету НУБіП України (протокол № 3 від 17.10.2025 р.)

Сталий розвиток суспільства в цифрову епоху: інновації, технології, провідництво та менеджмент в освіті / Матеріали міжнародної дистанційної науково-практичної конференції, м. Київ, 1 жовтня 2025 р. Київ : НУБіП України. 2025. 192 с.

Збірник наукових праць укладено за матеріалами Міжнародної дистанційної наукової конференції «**Сталий розвиток суспільства в цифрову епоху: інновації, технології, провідництво та менеджмент в освіті**», яка відбулась 1 жовтня 2025 року в Національному університеті біоресурсів і природокористування України. В матеріалах збірника висвітлюються сучасні тенденції подальшого розвитку освіти в Україні й світі в епоху цифровізації, розв'язання нагальних проблем у соціокультурній та соціально-гуманітарній сферах шляхом синергетичної інтеграції інновацій, управління та технологій, освітнього менеджменту та провідництва.

Тези подано в авторській редакції. Автори тез відповідають за достовірність викладеного матеріалу, за правильність цитування джерел, посилання на них та інші відомості. Передруковувати опубліковані в збірнику наукових праць матеріали дозволяється тільки за згодою авторів.

Редакційна колегія:

Савицька І.М., канд. філос. наук, доц. декан факультету (голова);

Кубіцький С. О., канд пед. наук, проф. завідувач кафедри управління та освітніх технологій;

Гречаник Н. І., д-р пед. наук, проф.

Шумілова І. Ф., д-р пед. наук, доц.;

Базелюк В.Г., канд. пед. наук, доц.

Відповідальна за випуск – Гречаник Н.І., д-р пед. наук, проф.

ISBN 973-966-8063-79-4